

**POSVETOVALNI ODBOR
O RAVNANJU POSLANCEV
LETNO POROČILO 2022**

PREDGOVOR

Člen 7(6) Kodeksa ravnanja za poslance Evropskega parlamenta v zvezi s finančnimi interesi in nasprotji interesov (priloga I k Poslovníku Evropskega parlamenta; v nadaljnjem besedilu: kodeks ravnanja) določa, da posvetovalni odbor o ravnanju poslancev (v nadaljnjem besedilu: posvetovalni odbor) objavi letno poročilo o svojem delu.

Letno poročilo obravnava dejavnosti posvetovalnega odbora v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2022, odbor pa ga je sprejel 28. marca 2023.

Kazalo

1. Ozadje

2. Posvetovalni odbor o ravnanju poslancev

2.1 Sestava

2.2 Predsedujoči

2.3 Seje v letu 2022 in 2023

2.4 Naloge

2.5 Delo, opravljeno v obravnavanem letu

3. Dejavnosti v zvezi s kodeksom ravnanja

3.1 Predložitev in posodobitev izjav poslancev o finančnih interesih

3.2 Postopek nadzora v zvezi z izjavami poslancev o finančnih interesih

3.3 Statistični podatki

4. Uprava

Povzetek

Poročilo obravnava dejavnosti posvetovalnega odbora o ravnanju poslancev v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2022.

Posvetovalni odbor je obravnaval en primer domnevnih kršitev kodeksa ravnanja.

Prejel je tri zahteve poslancev za izdajo smernic o razlagi in izvajanju določb kodeksa ravnanja. Dal je zaupen nasvet v roku, predvidenem v kodeksu ravnanja.

Odbor je nadaljeval delo v službi poslancev in institucije, pri čemer je upošteval najvišje etične standarde in standarde preglednosti.

Prav tako je še naprej preučeval, kako bi lahko izboljšal svoje delovanje in ozaveščanje poslancev o njihovih obveznostih glede etike in preglednosti, ki izhajajo iz kodeksa ravnanja. Poleg tega se je zavezal, da bo na podlagi svojih izkušenj prispeval h krepitvi integritete, neodvisnosti in odgovornosti v okviru sedanjih prvih korakov Parlamenta in njegovih srednje- do dolgoročnih ukrepov.

Pristojna upravna služba (upravni oddelek za poslance pri generalnem direktoratu predsedstva, ki za posvetovalni odbor opravlja tajniške naloge) je v skladu s členom 9 izvedbenih ukrepov za kodeks ravnanja še naprej preverjala splošno verodostojnost vseh izjav o finančnih interesih, ki so jih poslanci predložili v tem letu. Poleg tega je upravni oddelek za poslance v skladu z dolgoletno prakso številnim poslancem in njihovim pomočnikom še naprej odgovarjal na vprašanja, da bi jim pomagal pravilno uporabljati določbe iz kodeksa ravnanja in njegovih izvedbenih ukrepov.

88 poslancev je predložilo 99 posodobljenih izjav o finančnih interesih. Od tega so novi poslanci predložili 30 izjav, 38 poslancev pa je predložilo 82 izjav o udeležbi na dogodkih, ki so jih organizirale tretje strani. Poleg navedenega so poslanci oddali obvestila o 52 darilih.

1 OZADJE

Kodeks ravnanja za poslance Evropskega parlamenta v zvezi s finančnimi interesi in nasprotji interesov določa vodilna načela ravnanja in glavne dolžnosti poslancev pri opravljanju mandata. Poslanci v skladu z glavnimi načeli delujejo izključno v splošnem interesu in ne smejo sprejeti nobene neposredne ali posredne finančne koristi ali druge nagrade.

V skladu s členom 2(c) kodeksa ravnanja se ne smejo poklicno ukvarjati z dejavnostjo lobiranja, ki je neposredno povezana s postopkom odločanja Unije. Omejitve, ki jih morajo nekdanji poslanci upoštevati pri opravljanju dejavnosti lobiranja ali zastopanja, so določene v členu 6 kodeksa ravnanja.

Kodeks ravnanja opredeljuje „nasprotje interesov“ (na primer osebni interes, ki bi lahko neprimerno vplival na izvrševanje dolžnosti poslanca) in uvaja potrebne ukrepe, da se tako stanje odpravi. Če poslanec ne more rešiti dejanskega ali morebitnega nasprotja interesov, na to pisno opozori predsednika Parlamenta. Če takšno nasprotje iz izjave o finančnih interesih ni razvidno, poslanec tudi pred nastopom ali glasovanjem na plenarnem zasedanju ali v enem od organov Parlamenta ali v zvezi z zadevo, ki se obravnava, če je predlagan za poročevalca, razkrije vsako dejansko ali morebitno nasprotje interesov.

Poleg tega kodeks ravnanja določa podrobna pravila v zvezi z izjavo o finančnih interesih. Poslanci so odgovorni za predložitev izjave o finančnih interesih, ki mora vsebovati obvezne in točne podatke (npr. o plačanem in neplačanem delu, dejavnostih, članstvu v treh letih pred nastopom funkcije poslanca Evropskega parlamenta in tudi v času mandata, sodelovanju v podjetjih, prejeti podpori in ustrezni kategoriji dohodka). Posredujejo lahko tudi dodatne informacije. Prvo izjavo je treba oddati do konca prvega plenarnega zasedanja po evropskih volitvah ali v 30 dneh po nastopu funkcije poslanca Evropskega parlamenta, če je to med zakonodajnim obdobjem. V primeru sprememb je treba do konca naslednjega meseca predložiti popravljeno izjavo. Če poslanec ni oddal izjave o finančnih interesih, ne more biti izvoljen za opravljanje funkcije v Parlamentu ali njegovih telesih in ne more biti imenovan za poročevalca ali sodelovati v uradni delegaciji ali pri medinstitucionalnih pogajanjih.

Obveznosti razkritja informacij, ki jih imajo poslanci, so dopolnjene z izvedbenimi ukrepi za kodeks ravnanja. V skladu s temi določbami morajo poslanci nemudoma prijaviti udeležbo na dogodkih, ki so jih organizirali ljudje ali organizacije zunaj uradne delegacije Evropskega parlamenta, če so njihove potne stroške, stroške bivanja in/ali dnevnice plačali ali povrnili drugi (razen nekaterih kategorij: institucije EU, organi držav članic, mednarodne organizacije, politične stranke itd.).

Poslanci morajo obvestiti predsednika Parlamenta o vseh darilih, ki jih prejmejo, ko uradno predstavljajo Evropski parlament, in jih predati. Poleg tega se poslanci pri izvrševanju funkcije vzdržijo sprejemanja daril, katerih približna vrednost presega 150 EUR.

Te izjave in seznam uradnih daril so neposredno dostopni na javnem spletišču Parlamenta.

Omenjene obveznosti razkritja informacij odražajo trdno zavezanost Parlamenta preglednosti in etiki. Kodeks ravnanja določa tudi mehanizem za spremljanje in izvrševanje teh določb.

Posvetovalni odbor na zahtevo predsednika Parlamenta obravnava vsako domnevno kršitev kodeksa ravnanja, predsednik pa lahko sprejme sklep o določitvi ene od kazni iz člena 176 Poslovnika Evropskega parlamenta.

2 POSVETOVALNI ODBOR O RAVNANJU POSLANCEV

2.1 Sestava

Posvetovalni odbor je bil ustanovljen na podlagi člena 7(1) kodeksa ravnanja.

Predsednik Parlamenta v skladu s členom 7(2) in (3) kodeksa ravnanja na začetku svojega mandata med člani Odbora za ustavne zadeve in Odbora za pravne zadeve imenuje pet stalnih članov, pri čemer upošteva njihove izkušnje in politično ravnotežje.

V drugih dveh letih in pol v 9. zakonodajnem obdobju so stalni člani posvetovalnega odbora, ki jih je predsednica Parlamenta imenovala 16. marca 2022:

- Danuta Maria HÜBNER (PPE, Poljska);
- Giuliano PISAPIA (S&D, Italija);
- Pascal DURAND (takrat skupina Renew, Francija), ki ga je 7. decembra 2022 nadomestil Gilles BOYER (Renew, Francija);
- Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Finska);
- Geert BOURGEOIS (ECR, Belgija).

Predsednik Parlamenta na začetku svojega mandata imenuje tudi nadomestnega člana za vsako politično skupino, ki v posvetovalnem odboru nima stalnega predstavnika. V drugih dveh letih in pol v 9. zakonodajnem obdobju sta nadomestna člana:

- Gerolf ANNEMANS (ID, Belgija);
- Helmut SCHOLZ (The Left, Nemčija).

2.2 Predsedujoči

V skladu z drugim pododstavkom člena 7(2) kodeksa ravnanja se stalni člani posvetovalnega odbora vsakih šest mesecev po rotacijskem sistemu izmenjajo pri predsedovanju odbora. Poleg tega v skladu s členom 3 pravilnika odbora rotacijski sistem načeloma sledi padajočemu redu velikosti politične skupine, ki ji člani odbora pripadajo.

V letu 2022 sta posvetovalnemu odboru predsedovala stalna člana Danuta HÜBNER in Giuliano PISAPIA.

2.3 Seje v letu 2022 in 2023

Koledar sej posvetovalnega odbora za leto 2022 je bil sprejet 26. aprila 2022, nato pa se je odbor sestel osemkrat:

Koledar dejanskih sej v letu 2022

Torek, 26. april (konstitutivna seja)
Torek, 17. maj
Sreda, 15. junij
Torek, 5. julij
Sreda, 14. september
Torek, 27. september
Torek, 18. oktober
Torek, 13. december

Posvetovalni odbor je 13. decembra 2022 sprejel koledar sej za leto 2023:

Koledar sej za leto 2023

Torek, 17. januar
Torek, 28. februar
Torek, 28. marec
Torek, 25. april
Torek, 30. maj
Torek, 27. junij
Torek, 18. julij
Torek, 19. september
Torek, 24. oktober
Torek, 14. november
Torek, 5. december

2.4 Naloge

Posvetovalni odbor:

- Poslancem na njihovo zahtevo daje smernice za razlago in izvajanje določb kodeksa ravnanja.

Posvetovalni odbor v skladu s prvim pododstavkom člena 7(4) kodeksa ravnanja zaupno posreduje smernice v 30 koledarskih dneh. Vsak poslanec lahko na posvetovalni odbor naslovi prošnjo za smernice glede razlage in izvajanja določb kodeksa in se lahko nanje zanese.

- Odbor presoja o domnevnih kršitvah kodeksa ravnanja in predsedniku Parlamenta svetuje v zvezi z ukrepi, ki bi jih bilo morebiti treba sprejeti.

Ta presoja se izvede na zahtevo predsednika v skladu z drugim pododstavkom člena 7(4) in členom 8 kodeksa ravnanja.

V primeru domneve, da je poslanec kršil kodeks ravnanja, predsednik s tem seznanil posvetovalni odbor, razen v očitno neutemeljenih primerih. Posvetovalni odbor preuči okoliščine domnevne kršitve in lahko zadevnega poslanca povabi na razgovor. Nato oblikuje priporočila predsedniku glede morebitne odločitve.

Če predsednik na podlagi tega priporočila sklene, da je zadevni poslanec dejansko kršil kodeks ravnanja, sprejme obrazložen sklep, ki določa kazen v skladu s členom 176 Poslovnika.

2.5 Delo, opravljeno v obravnavanem letu

2.5.1 Domnevne kršitve kodeksa ravnanja

Leta 2022 je predsednica Parlamenta posvetovalni odbor obvestila o eni domnevni kršitvi kodeksa ravnanja.

Primer se je nanašal na domnevno nasprotje interesov v zvezi z udeležbo poslanca pri glasovanju o resoluciji Parlamenta in zunanjo dejavnostjo, ki jo je izvajal vzporedno z izvrševanjem mandata poslanca Evropskega parlamenta, ter na morebitno „neprimerno vplivanje“ v smislu člena 2(b) kodeksa ravnanja.

Posvetovalni odbor je v svoji presoji navedel, da se morajo poslanci izogibati vsakršnemu neodgovornemu ravnanju, ki bi lahko povzročilo dejansko ali morebitno nasprotje interesov, in da je namen obveznega razkritja, zlasti izjave poslanca o finančnih interesih, tudi obveščati javnost o nevarnostih nasprotja interesov pri poslancih¹.

Posvetovalni odbor je v svojem priporočilu predsednici po zaslišanju zadevnega poslanca sklenil, da v tem primeru ni mogoče ugotoviti kršitve kodeksa ravnanja.

2.5.2 Smernice o razlagi in izvajanju kodeksa ravnanja

V letu 2022 je posvetovalni odbor v skladu s prvim pododstavkom člena 7(4) prejel tri uradne zahteve poslancev za smernice o razlagi in izvajanju določb kodeksa ravnanja.

- Nasprotje interesov in poklicna dejavnost zakonca

Prvi primer se je nanašal na zahtevo poslanca za smernice glede morebitnega nasprotja interesov v zvezi z imenovanjem za poročevalca za določeno zadevo in poklicno dejavnostjo zakonca.

¹ Sodba z dne 15. julija 2015 v zadevi T-115/13, Dennekamp proti Parlamentu, EU:T:2015:497, točka 106.

Posvetovalni odbor je opozoril na veljavna pravila iz kodeksa ravnanja in zlasti na obveznost poslanca, da ukrepa za rešitev nasprotja interesov.

Poudaril je tudi, da je Sodišče Evropske unije v svoji doslejšnji sodni praksi pojasnilo, da se „nasprotje interesov“ iz člena 3 kodeksa ravnanja ne nanaša le na zasebni interes, ki lahko dejansko vpliva na izvrševanje funkcije poslanca, ampak tudi na „položaj, v katerem se v očeh javnosti zdi, da opredeljeni interes lahko vpliva na nepristransko in objektivno izvajanje“ funkcij poslanca².

Posvetovalni odbor je menil, da se v očeh javnosti lahko zdi, da poklicna dejavnost zakonca vpliva na delo poslanca kot poročevalca, četudi bi poslanec deloval nepristransko in objektivno in če noben dejanski osebni interes ne bi neprimerno vplival na opravljanje nalog poročevalca.

Zato je poslancu priporočil, naj se v obravnavani zadevi raje odpove funkciji poročevalca, kar bi bil primeren ukrep za preprečitev dejanskega ali morebitnega nasprotja interesov.

- Nasprotje interesov in zunanje dejavnosti

Druga zahteva za smernice se je nanašala na članstvo poslanca v odboru in dejavnost, ki se je izvajala vzporedno z mandatom.

V tem primeru je posvetovalni odbor opozoril, da je treba vsako redno plačano dejavnost navesti v izjavi poslanca o finančnih interesih v skladu s členom 4(2)(c) kodeksa ravnanja in da je treba to izjavo podati natančno, da bo skladna s črko in duhom kodeksa ravnanja, tudi zato, da se javnost obvesti o morebitnih tveganjih nasprotja interesov.

Poleg tega je menil, da ni mogoče izključiti, da bi delo poslanca lahko privedlo do nasprotja interesov, zlasti ob upoštevanju pristojnosti zadevnih odborov.

Zato je menil, da bi moral biti poslanec posebej pozoren na splošne in posebne obveznosti razkritja ter na obveznost, da v skladu s členom 3 kodeksa ravnanja obravnava vsako dejansko ali morebitno nasprotje interesov, tako da se vzdrži sodelovanja pri parlamentarnih dejavnostih (vključno s pripravo predlogov sprememb in udeležbo pri glasovanju) ali pri delovnih dejavnostih na področjih, kjer bi dejavnosti lahko vplivale druga na drugo.

- Nasprotje interesov in lastništvo delnic

Zadnji primer se je nanašal na možnost lastništva in sprejemanja delnic, če se te informacije razkrijejo v izjavi o finančnih interesih, ter na obstoj ali neobstoj nasprotja interesov v primeru manjšinskega deleža v zadevni družbi in sestankov z njenimi predstavniki.

V zvezi s tem je posvetovalni odbor ugotovil, da kodeks ravnanja ne določa splošne obveznosti, da bi moral poslanec prijaviti vse delnice, katerih lastnik je. Zaradi preglednosti in obveščanja javnosti o morebitnih tveganjih nasprotja interesov pa je treba v izjavi o finančnih interesih poslanca navesti „sodelovanje v družbi ali partnerstvu, če ima to možne posledice na javno politiko ali če ima poslanec zaradi takega sodelovanja vpliv na delovanje te pravne osebe“. Enako velja za druge finančne interese, „ki bi lahko vplivali na izvrševanje

² Sodba z dne 15. julija 2015 v zadevi T-115/13, Dennekamp proti Parlamentu, EU:T:2015:497, točka 106.

poslanske funkcije“ in za „sodelovanje v upravnih odborih ali nadzornih svetih družb“ (člen 4(2)(d), (f) in (h) kodeksa ravnanja).

Posvetovalni odbor je menil, da se lahko manjši delničar znajde v nasprotju interesov v smislu člena 3 kodeksa ravnanja, saj majhen odstotek delnic v določeni družbi ne preprečuje morebitnega obstoja osebnega interesa, ki bi lahko neprimerno vplival na izvajanje funkcij poslanca.

Menil je tudi, da obvezno ali prostovoljno razkritje sestankov ne posega v obveznost poslanca, da reši nasprotje interesov v skladu s kodeksom ravnanja.

Glede na navedeno je posvetovalni odbor poslancu priporočil, naj ne sodeluje pri pripravi predlogov sprememb in pri glasovanju v odboru in/ali na plenarnem zasedanju ter naj ne prevzame funkcij in/ali dolžnosti za teme, pri katerih bi javnosti lahko dajal vtis, da je zaradi družbe, v kateri ima delnice, v nasprotju interesov.

Sekretariat je poleg tega številnim poslancem in njihovim pomočnikom v celotnem obdobju kot ponavadi odgovarjal na vprašanja, da bi jim pomagal pravilno uporabljati določbe iz kodeksa ravnanja in njegovih izvedbenih ukrepov.

2.5.3. Izboljšanje delovanja posvetovalnega odbora in ozaveščanje poslancev

Posvetovalni odbor je prepričan, da je učinkovito izvajanje pravil Parlamenta o etiki, integriteti in preglednosti bistveno za ohranjanje dostojanstva te institucije in zaupanja državljanov. Zato je na podlagi pridobljenih izkušenj razpravljal o tem, kako bi izboljšal svoje delovanje in obstoječi okvir, da bi kar najbolj služil Parlamentu in poslancem.

Posvetovalni odbor je razpravljal o vprašanjih, kot so obseg, v katerem bi lahko predsedniku Parlamenta dajal nezavezujoče nasvete, ter boljše komuniciranje s poslanci in njihovo ozaveščanje o obveznostih glede etike, integritete in razkrivanja informacij, vključno s področjem „nasprotij interesov“, tudi z učinkovitejšo uporabo letnega poročila, ki ga objavlja.

Preučil je morebitne pomanjkljivosti pri izvajanju veljavnih pravil in izrazil pripravljenost, da razmisli o širših izboljšavah.

Ta razmislek se bo nadaljeval v okviru izvajanja predlogov o krepitvi integritete, neodvisnosti in odgovornosti – prvi koraki, ki jih je konferenca predsednikov podprla 8. februarja 2023, ter srednje- do dolgoročnih ukrepov.

3 DEJAVNOSTI V ZVEZI S KODEKSOM RAVNANJA

3.1 Predložitev in posodobitev izjav poslancev o finančnih interesih

V skladu s členom 4(1) kodeksa ravnanja so poslanci osebno odgovorni za predložitev natančne izjave o finančnih interesih do konca prvega delnega zasedanja po volitvah v Evropski parlament ali v 30 dneh po prevzemu poslanske funkcije v Parlamentu med zakonodajnim obdobjem. Leta 2022 je izjave o finančnih interesih predložilo 30 novih poslancev.

Poleg tega člen 4(1) določa, da mora poslanec vsako spremembo, ki lahko vpliva na njegovo izjavo, prijaviti do konca meseca po nastopu take spremembe. V letu 2022 je 58 poslancev predsednici Parlamenta zaradi te obveznosti predložilo 69 posodobljenih izjav.

3.2 Postopek nadzora v zvezi z izjavami poslancev o finančnih interesih

V členu 9 izvedbenih ukrepov za kodeks ravnanja so določena pravila o postopku nadzora v zvezi z izjavami poslancev o finančnih interesih, ki ga mora voditi pristojna služba.

V primeru domneve, da izjava vsebuje očitno napačne, neresne, nečitljive ali nerazumljive podatke, upravni oddelek za poslance pri generalnem direktoratu predsedstva v imenu predsednika Parlamenta preveri splošno verodostojnost, da bi zadevo razjasnil. Zadevni poslanec ima na voljo razumen čas za odziv. Če se presodi, da pojasnila niso zadovoljiva, in zadeva torej ni pojasnjena in rešena, o nadaljnjem ukrepanju odloči predsednik. Leta 2022 ni bilo takega primera.

Postopek nadzora za nove izjave, ki jih predložijo poslanci, ki prevzamejo poslansko funkcijo med zakonodajnim obdobjem, se uporablja skozi vse leto, pa tudi za spremenjene različice obstoječih izjav.

3.3 Statistični podatki

		2019 – dr polovica	2020	2021	2022
Izjave o finančnih interesih	nove (poslanci EP, ki so nastopili funkcijo)	759	39	9	30
	posodobljene	47	129	93	69
	skupaj	806	168	102	99
Izjave o udeležbi na dogodkih, ki jih organizirajo tretje strani		79	31	56	82
Obvestila o darilih		0	3	1	52

4 UPRAVA

Upravni oddelek za poslance pri generalnem direktoratu predsedstva deluje kot sekretariat posvetovalnega odbora in ga je generalni sekretar imenoval za pristojno službo v skladu s členi 2, 3, 4 in 9 izvedbenih ukrepov za kodeks ravnanja. Njegovi kontaktni podatki so:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Evropski parlament
Sekretariat posvetovalnega odbora o ravnanju poslancev
60, rue Wiertz
SPA AK 07B022
B-1047 Bruselj